

U nedavnom intervjuu za Varaždinske vijesti, zamjenik ministra gospodarstva Alen Leverić osvrnuo se na aktualna pitanja iz Varaždinske županije, ali i iz resora Ministarstva gospodarstva općenito, a intervju prenosimo u cijelosti.

Kako je biti najviše pozicionirani dužnosnik iz Varaždinske županije u Vladi? Zovu li vas varaždinski gospodarstvenici za neku pomoć? Ili ne zovu? Možete li dati neki primjer?

Biti na takvoj odgovornoj poziciji je za mene čast, ali prije svega dužnost, koje sam se odgovorno i prihvatio. Zbog toga su očekivanja, posebno u županiji iz koje dolazim, velika. No, vrata Ministarstva su otvorena za sve gospodarstvenike jednako. Ipak, prema rezultatima potpora koje daje Ministarstvo gospodarstva na osnovu egzaktnih pokazatelja i projekata, vidljivo je da su poduzetnici iz Varaždinske županije u postotku uvijek privukli najviše novca. To je isključivo rezultat njihovog rada, a mi smo tu da im damo što je moguće veću potporu i pružimo puno podršku u svim projektima koje ostvaruju. Uzmimo na primjer program Ministarstva gospodarstva kojima potičemo energetske učinkovitost i razvoj energetske infrastrukture u poslovnim zonama. Od ukupnog iznosa raspoloživog novca, oko 10 posto dodijeljeno je općinama i gradovima u Varaždinskoj županiji. Takav značajan uspjeh posljedica je spremnosti lokalnih zajednica kao i županijske Garancijske agencije da zadovolje uvjete iz natječaja. Slični su rezultati i iz Operativnog programa kojim se potiču industrijski projekti.

Prema fondovima mjera Ministarstva gospodarstva te fondovima dodjela bespovratnih sredstava sukladno ovogodišnjim četirima javnim pozivima, ovoj je županiji u 2014. godini dodijeljeno 20.123.227,38 kuna. Kad pribrojimo i 2013. godinu, to je sveukupno čak 41.017.179,45 kuna u protekle dvije godine, što je zasluga svih onih koji su znali iskoristiti naše mjere i na tome čestitam županiji, njenim gradovima i općinama te, naravno, varaždinskim poduzetnicima.

Fondovi mjera koje provodi Ministarstvo gospodarstva ne bi apsolutno ništa značili ukoliko isti ne bi bili prepoznati od strane vodstva županije, gradova i općina. Mi smo tu da pomognemo, ali na lokalnom je vodstvu da pravovremeno prepozna kvalitetu mjere te za istu aplicira.

Zacijelo najveća pomoć u Varaždinskoj županiji pružana je Varteksu u sklopu PSN. Imaju li danas u Hrvatskoj tekstilci, ali i ostala industrija, uvjete za rad kao konkurencija u drugim zemljama?

Nedavno objavljeni podaci pokazuju kako su upravo tekstilci napravili ogroman pozitivan skok u svome poslovanju. Nekada najugroženiji sektor industrije danas broji 713 tvrtki, zapošljava 17 tisuća ljudi te ostvaruje 4,7 milijardi kuna prihoda. Odjevna industrija je u osam mjeseci 2014. godine naspram istog razdoblja 2013. godine izvoz povećala za 47 posto, znači na 363 milijuna eura, dok proizvodnja tekstila bilježi rast od 38 posto, na 84 milijuna eura. Ti podaci, kao i stabilan rast ukupne industrijske proizvodnje, pokazuje kako smo puno napravili na poboljšanju uvjeta poslovanja u Republici Hrvatskoj. Što se tiče Varteksa, tu je Ministarstvo gospodarstva bilo samo jedan od partnera uz Ministarstvo financija, ali veliku ulogu u rješavanju imali gradonačelnik Goran Habuš i župan Predrag Štromar.

Kako općenito gledate na gospodarstvo Varaždinske županije? Što je dobro, a što bi trebalo mijenjati?

U ovom trenutku ću prvo citirati gradonačelnika grada Varaždina koji je na nedavnoj svečanoj sjednici grada Varaždina održanoj povodom Dana grada rekao da "u politici postoje barem tri vrste ljudi, oni koji rade, koji samo pričaju i oni koji pričaju da rade". I gradonačelnik Varaždina je itekako bio u pravu. Kao što je sasvim ispravno istaknuo i činjenicu da "Varaždinska županija, grad Varaždin, ali i svi ostali gradovi i općine Varaždinske županije imaju sreću da imaju ljude koji rade". Ipak, ne mogu da

se ne osvrnem na one koji pričaju da rade, za što dobivaju ne malu plaću rijetko možemo vidjeti na njihovim radnim mjestima, čak i kada predlažu akte pa se ne pojave se na Odborima, a pogotovo kada se raspravlja o Zakonima koji donose boljitak ovoj županiji, a ne samo ovoj već i cijeloj RH. Na kraju, to govori o njima i poštivanju građana koji su ih izabrali.

Naime, unatoč svim problemima izazvanih krizom, gospodarstvo Varaždinske županije pokazalo se kao jedno od najstabilnijih u Republici Hrvatskoj i uvijek spremnih na prilagodbu prema zahtjevima tržišta. Isto tako, Varaždinska županija već je godinama u samom vrhu konkurentnosti u Hrvatskoj čime je ujedno i među županijama najprivlačnijima za investitore, dok je u raznim istraživanjima proteklih godina proglašavana najugodnijom za život. Naravno, kako bi nastavili tim smjerom, potrebno je kontinuirano raditi na razvoju gospodarskih zona, iskorištavanju EU fondova i podizanju razine obrazovanja stanovništva.

Svjestan sam činjenice kako se na ovu temu trenutno lome brojna politička koplja u Varaždinskoj županiji, ali neosporna je činjenica kako je uspjeh vidljiv, a kad uzmemo u obzir da je riječ o županiji s većinskom HNS-ovim vodstvom na svim svojim razinama, moram reći kako sam i s dužnosničkog i stranačkog aspekta izuzetno ponosan.

Čini li vam se da varaždinsko gospodarstvo zaostaje za međimurskim koje bilježi rast zaposlenosti i prihoda, dvostruko veći izvoz od uvoza, pa čak i prosječnu plaću veću nego u Varaždinskoj županiji?

Nipošto se ne bih mogao složiti s vašom tvrdnjom. Mislim da su obje županije podjednako uspješne i njihovo je gospodarstvo već godinama u samom hrvatskom vrhu prema gotovo svim pokazateljima. Objе županije su primjeri razvoja koje bi se trebalo preslikati na cijelu državu i objema na tome treba čestitati.

Ključno je da obje županije pokazuju kako se i u vrijeme krize mnogo toga može učiniti pametnim vođenjem te pripremom i realizacijom kvalitetnih projekata i programa. Svakako nije slučajno da su na čelu obje ove županije ljudi iz HNS-a, stranke koja je uvijek bila poznata upravo po projektom i mjerljivom pristupu politici.

Kad govorimo isključivo o Varaždinskoj županiji, mislim da rezultati govore za sebe. Prije nepunih mjesec dana upravo je ova županija dobila izuzetno bitno priznanje kad je prema istraživanju koje provode GONG i Udruga gradova, a važno je reći da je provedeno nad čak 576 općina, gradova i županija u Hrvatskoj – prepoznata kao najtransparentnija županija u Republici Hrvatskoj. Rezultati su fantastični i na gradskoj razini jer su u rangu najbolje ocijenjenih hrvatskih gradova i Varaždin, Ivanec i Lepoglava. Znači, vrh transparentnosti, a i konkurentnosti, ponijelo je županijsko, pa potom i gradsko HNS-ovo vodstvo. Dozvolite mi još da dodam i smanjenje broja nezaposlenih u Varaždinskoj županiji za 17 posto od rujna 2013. do rujna 2014. godine i rast investicija koji je zabilježio i svoju najpozitivniju priču, onu o Press Glassu. Taj će poljski investitor zaposliti čak 300 osoba.

Smatrate li da je kod nas rad previše oporezivan, za razliku od kapitala?

To demantiraju investitori, posebno inozemni koji gotovo svakodnevno pokreću investicije u našoj zemlji. Pritom ne tvrdim da opterećenje rada ne bi trebalo biti manje, ali to nije ono što privlači i/ili odbija investiciju. Ključna je obrazovana, dobro educirana i marljiva radna snaga, čime se posebno možemo ponositi u Varaždinskoj županiji, kao i država te lokalna zajednica koje moraju prepoznati potrebe investitora. Ministarstvo gospodarstva je učinilo sve u svom resoru kako bi imali najprivlačniji zakonodavni okvir za investitore. To će činiti i ubuduće.

Imamo jednu od najviših stopa PDV-a. Ne bi li to trebalo mijenjati da se potekne potrošnja? Osobno u šoping odlazim u Sloveniju gdje je porez na hranu 8 posto.

Porezni sustav nije u nadležnosti Ministarstva gospodarstva, pa ne bi bilo ispravno da komentiram tuđi posao. No, ono što jest naša nadležnost je trgovina, a kao što ste mogli primijetiti, potrošnja u

Hrvatskoj se oporavlja. Oporavkom gospodarstva, ali i rastom standarda, posebno zbog Vladine mini porezne reforme, rast će i potrošnja. Što se tiče vaših odlazaka u kupovinu u druge države, to ne mogu komentirati. To je stvar Vaše osobne odluke, a tržište EU je potpuno otvoreno i slobodno. Svatko može birati gdje će i što kupovati.

Kako to da nakladnici dnevnih novina plaćaju manji PDV, a lokalni mediji veći? Ne bi li to trebalo izjednačiti?

Kao što sam rekao, sa svoje pozicije ne mogu utjecati na odluke o poreznom sustavu, jer je to posao Ministarstva financija. To bi pitanje trebali uputiti njima.

Zašto u Varaždinskoj županiji, a osobito gradu Varaždinu, nema sredine koja bi bila tako zanimljiva za ulagače kao što je Prelog? Ili ima?

Ponovno se ne mogu složiti s vama. Primjerice, britanski Financial Times svrstao je Ivanec u Top 10 malih gradova u Europi s najboljim strategijama za privlačenje stranih ulaganja. Dakle, tu ocjenu nije donio bilo tko, već tim vrhunskih analitičara iz grupe Financial Timesa koja se bavi praćenjem, analizom i predviđanjima kretanja u ulagačkom sektoru. Zna li se da je riječ o jednom od vodećih svjetskih listova koji se bavi isključivo tematikom međunarodnog biznisa, financija, ekonomskim i političkim vijestima, komentarima i analizama te da takva ocjena dolazi od tima neovisnih stručnjaka, jasno je kolika je važnost ovog priznanja. Čestitke Ivancu!

Govori li primjer Preloga da se u Hrvatskoj može dobro raditi, odnosno da su uvjeti investiranja dobri, ali da puno ovisi o lokalnoj samoupravi?

Rekao bih da su uvjeti investiranja u posljednje tri godine puno bolji nego što su bili kada je sadašnja Vlada preuzela upravljanje državom. Naravno, prostora za napredak uvijek ima, kako pred Vladom, tako i pred lokalnom samoupravom, kao što ste i sami dobro primijetili. Bez obzira na sve kritike, a mogu govoriti samo o svom resoru, napravili smo puno i konkretni rezultati su vidljivi. Ogromne pomake smo napravili u energetske sektoru koji je temelj i pokretač gospodarskog razvoja zemlje. U industriji smo ciljanim potporama i strategijom razvoja, pokrenuli pozitivne tokove. Primjerice, tijekom cijele ove godine raste hrvatski izvoz i to znatno u odnosu na prošlu godinu, dok istodobno uvoz raste duplo sporije. Jako sam zadovoljan činjenicom da je pokrivenost uvoza izvozom znatno bolja nego prošlih godina. Na žalost, građevinski sektor i dalje značajno negativno utječe na BDP. Ipak, važno je naglasiti da raste izvoz najvažnije prerađivačke industrije, ali da se oporavlja i maloprodaja u Hrvatskoj.

Također, izravna inozemna ulaganja u Hrvatsku u prvoj polovici ove godine, četiri su puta viša nego cijele prošle godine i dvostruko viša nego 2011. godine. Od lipnja 2012. do lipnja 2013. godine, prijavljeno je i napravljeno više reformi u gospodarstvu nego u razdoblju od 2007. do lipnja 2012. godine, a rezultat toga je taj da je Hrvatska prema ocjeni lakoće poslovanja Svjetske banke napredovala s 89. na 65. mjesto od 189 zemalja. A to je tek jedan od brojnih konkretnih i nedvojbenih rezultata napretka kojim je rezultirao rad sadašnje Vlade.

Svakako sam zadovoljan što imamo puno uspješnih primjera suradnje s lokalnom zajednicom, pa ću ponovno, kada već dajem intervju za vaše cijenjene novine, dati primjer suradnje s Varaždinskom županijom. Suradnjom Ministarstva gospodarstva, Agencije za investicije i konkurentnost te lokalne samouprave, upravo su u Varaždinskoj županiji tvrtke Wollsdorf i Press Glass dobili građevinske dozvole za samo jedan dan. To je ono čemu moramo težiti u svim segmentima poboljšanja investicijske klime i olakšavanja poslovanja u Hrvatskoj.

Imamo primjera da (tekstilne) tvrtke imaju natprosječnu dobit od 64 milijuna kuna, a plaće su ispod prosjeka. Kako na to gledate?

Moramo biti svjesni činjenice da su poslovi u tekstilu uglavnom visoko radno intenzivni i poslovi niske dodane vrijednosti. Zbog toga, teško je odgovoriti na to pitanje, bez da vidimo sve parametre

konkretnog slučaja. Načelno, svakako je dobro da tvrtka ostvaruje dobit te da tu dobit reinvestira, širi proizvodnju, zapošljava nove radnike i brine o primanjima svojih radnika, a idealno bi bilo da tako posluju sve tvrtke. Vjerujte mi da bih osobno bio najsretniji da tvrtke posluju s dobiti, a da pri tome naši građani imaju što veće plaće, međutim, pitanje je bi li to ugrozilo konkurentnost tvrtke na tržištu. Dakle, ključno je da li je ta dobit isplaćena vlasnicima ili je dio reinvestiran u poboljšanje, proširenje proizvodnje i otvaranje novih radnih mjesta. No, to je prvenstveno odluka investitora u koje se država ne može miješati. Država može poticati, što i čini, da poduzetnici tu dobit reinvestiraju i adekvatno brinu za svoje radnike.

Je li zakon o poticanju ulaganja dao očekivane rezultate?

Vlada Republike Hrvatske napravila je pomak na bolje i na ovom području, i to se mora jasno reći. Danas je lakše investirati u Hrvatsku nego prije dvije godine jer smo promijenili zakonodavni okvir, poticaje i olakšice za ulagače te investicijsko okruženje, kao i konkurentnost zemlje. Ministarstvo gospodarstva je zaprimilo 62 prijave projekata koji su zatražili status strateških investicijskih projekata RH, od čega su 34 javni investicijski projekti a 28 privatni. Također valja istaknuti da su 3 projekta proglašena strateškim i to Plomin C, Kontenerski terminal zagrebačko pristanište i ono što je najbitnije za ovu županiju to je projekt regionalnog centra za gospodarenje otpadom. svaki od ova tri projekta ima definirane terminske planove, odgovorne osobe, jednom riječju projektni pristup. U sljedećih nekoliko tjedana vidjeti ćete značaj ovog Zakon kroz primjer Plomina C. Također, uvidjeli smo da je moguće ovaj Zakon i poboljšati, pa su u Saboru donesene izmjene i dopune, pa će rezultati biti još bolji.

Povećani broj prijava za olakšice koje omogućava Zakon o poticanju investicija, pokazuje da se investicijsko okruženje mijenja u pozitivnom smjeru. Dakle, unatoč prevladavajućim ocjenama u javnosti, došlo je do pomaka u investicijskoj klimi, što se odrazilo i na broj prijava.

Stvoreni su preduvjeti za lakše poslovanje, a tome u prilog ide i činjenica da tvrtke koje već godinama uspješno posluju u Hrvatskoj ulaze u novi investicijski ciklus. Pritom posebno ohrabruje što se uz investicije u tradicionalno atraktivni turizam, sve češće govori i o ulaganjima u proizvodnju i djelatnosti s visokom dodanom vrijednosti.

Zbog izostanka ulaganja pada BDP-a, zaposlenost ne raste, dosta se mladih iseljava. Mnogi vide krivnju Vlade koja nije provela očekivane pa i najavljene reforme, kao i lokalne samouprave. Zašto?

Usprkos pesimizmu koji prevladava u javnosti, rad ove Vlade je počeo pokazivati rezultate. Tako već mjesecima imamo stabilan rast industrijske proizvodnje, rast izvoza za više od 13 posto u prvih šest mjeseci, pad nezaposlenosti na godišnjoj razini, itd.

To su konkretni rezultati koje nitko ne može osporiti, ali nažalost oni još uvijek ne utječu u dovoljnoj mjeri na poboljšanje svakodnevnog života građana onoliko koliko bismo mi to željeli i stoga je njihovo nestrpljenje razumljivo. Ne bih želio pretjerano ovo isticati, ali morate shvatiti kako zatečenu situaciju nismo uspjeli promijeniti onoliko brzo koliko to svi skupa želimo, jer ipak treba vremena da bi se otklonili desetljećima ili godinama gomilani problemi. Još uvijek imamo probleme koji se ne mogu riješiti preko noći, poput teškog stanja u građevinarstvu i u osobnoj potrošnji.

Ipak, pozitivni pokazatelji koje sam spomenuo, pokazuju nam da smo na dobrom putu i uvjeren sam kako će uskoro to osjetiti i svi građani Republike Hrvatske. Kao što su, vjerujem, građani su tijekom 2014. godine osjetili malo olakšanje na kućni budžet kad je u pitanju cijena električne energije. Kako sam rekao u ovo doba prošle godine u intervjuu za jedan tjednik iz Varaždinske županije, ova je Vlada zakonima o energetici uspjela sniziti cijenu električne energije, što se pije godinu dana činilo kao daleki svemir, a znamo da bez konkurentne cijene energenata, nema ni razvoja gospodarstva. Također, vidite da je cijena goriva je najniža u posljednjih 4 godine. Razlog, početkom godine donijeli smo akte kojima se cijene reguliraju na tržištu, imamo mehanizme koji prate ponašanje na tržištu, te

smo krenuli u akciju kontrole kvalitete goriva. Izmjenama Zakona o rudarstvu i Zakona o istraživanju i eksploataciji nafte i plina, deregulaciji tržišta goriva, liberalizaciji tržišta električne energije i djelomično plinskog sektora, prihvaćanje projekta LNG- a od strane Europske komisije kao projekta od zajedničkog interesa, stvorili smo preduvjete da Hrvatska postane energetska čvorište regije, što ste mogli vidjeti i u izjavi američkog potpredsjednika Joe Bidena.

Što nas čeka u 2015. godini? Što poduzimate da bude bolje, kao Vlada, ali i Ministarstvo? Osobito za industriju.

Dozvolite da odmah istaknem kako je ovoj Vladi proizvodnja, izvoz i svako novo radno mjesto od najveće važnosti, što dokazujemo i strateškim dokumentima koje do sada Hrvatska nije imala, poput Industrijske strategije.

Neosporno nas čeka puno bolja godina, godina konačnog gospodarskog rasta. Već sad područja za koje je nadležno Ministarstvo gospodarstva rasti, a to će pokrenuti i cjelokupno gospodarstvo. Primjerice, za provođenje ciljeva Industrijske strategije u 2015. godini, predvidjeli smo 130 milijuna kuna. Provođenjem Operativnih programa regionalnih potpora za ulaganje u industriju, potičemo dugoročni razvoj proizvodnje zasnovanog na identificiranim tržišnim prilikama, čuvaju se i otvaraju nova radna mjesta, posebno s povećanim udjelom visokoobrazovanih, te ulaže u opremu za povećanje konkurentnosti industrije. Sektor Industrije imat će 4 nove aktivnosti financirane iz ESI fondova. Prema aktivnosti Podrška poslovnom sektoru za aktivnosti istraživanja i razvoja osigurat će 100 milijuna eura, prema Razvoju centara kompetencija 100 milijuna eura, Razvoj Inovacijske mreže za industriju nosi 7,5 milijuna eura te naposljetku Podrška klaster inicijativama s iznosom od 7,5 milijuna eura.

Svi smo svjesni da kriza već predugo traje, a privatnom sektoru manjka obrtnih sredstava te kreditnog i jamstvenog potencijala za bilo koju novu investiciju. Zato se država morala uključiti kako bi, gdje je god to moguće, pomogla industriji.

Nadalje, za energetska učinkovitost predviđeno je 25.5 milijuna kuna. Kroz mjere energetske učinkovitosti potičemo uštedu energije, uporabu energije iz obnovljivih izvora energije te podižemo svijesti o energetska učinkovitosti. To su samo neki od konkretnih primjera na kojima intenzivno radimo.

Već sam to i ranije govorio, no dozvolite da ponovim još jednom. Ministarstvo gospodarstva je i unatoč rezanjima proračuna te nedostatku sredstava, pametnom preraspodjelom istih i isticanjem prioriteta poslovanja uspjelo povećati fondove svih svojih mjera u 2014. godini, u odnosu na 2013. godinu. Istu stvar namjeravamo ponoviti i u 2015. godini. Mi pomoć nudimo, sredstva ćemo osigurati, a na jedinicama lokalne samouprave te tamošnjim poduzetnicima je da iste prepoznaju, za njih apliciraju te ih kvalitetno koriste.

Što državni proračun za 2015. godinu donosi Varaždinskoj županiji, a što spominjanih 60-ak velikih projekata za EU fondove? Ima li među njima neki na sjeveru Hrvatske?

Mogućnosti za daljnji napredak. Evo, brojni su podaci navedeni u prethodnom odgovoru. Uvjeren sam da će i iduće godine poduzetnici Varaždinske županije biti spremni iskoristiti sve potencijale koje nudimo. Uostalom, vodstvo Varaždinske županije i varaždinski poduzetnici već su dokazali da znaju, mogu i hoće.